



آیا حضرت معصومه (ع) معصوم بود/ کسی که اولین گنبد را بر فراز قبر فاطمه ثانی بنا کرد

در میان فرزندان امام کاظم (ع) بعد از امام رضا (ع) کسی در شرافت و فضیلت همسنگ و همتای فاطمه معصومه (س) نمی باشد. در شان و جلالت و فضیلت...

خبرگزاری مهر- در میان فرزندان امام کاظم (ع) بعد از امام رضا (ع) کسی در شرافت و فضیلت همسنگ و همتای فاطمه معصومه (س) نمی باشد. در شان و جلالت و فضیلت او همین بس که امام صادق (ع) درباره این بانوی بزرگوار فرمود: "... بانویی از فرزندان من در آن جا دفن خواهد شد که فاطمه دختر موسی نام دارد و با شفاعت وی همه شیعیان وارد بهشت می شوند."

فاطمه ثانی چه کسی است؟

فاطمه ثانی، دخت گرامی امام موسی بن جعفر (ع)، حضرت معصومه (س) که تحت عنوان «کریمه اهل بیت (س)» در میان شیعیان مشهور است، دارای القاب شریفی چون؛ طاهره، حمیده، بره، رشیده، تقیه، نقیه، مرضیه، سیده، رضیه، اخت الرضا، صدیقه، شفیعیه روز محشر است که نام مادر گرامی اش نجمه و در اول ذیقعده سال 173 هجری در مدینه به دنیا آمد. حضرت فاطمه معصومه 10 ساله بود که پدر گرامی اش حضرت موسی ابن جعفر (ع) به شهادت رسید و از آن پس به وصیت پدر، سرپرستی این بانوی بزرگوار و دیگر فرزندان امام هفتم بر عهده امام رضا (ع) قرار گرفت.

با آنکه امام موسی بن جعفر (ع) غیر از فاطمه معصومه (ع)، دختران دیگری نیز داشت. در میان همه آنان، تنها اوست که دارا امتیازات والایی بوده است. زیرا او همچون جده اش حضرت زهرا (س) در علم و عمل و شرافت و قداست و کمالات، گوی سبقت را از دیگران ربود و به راستی حضرت معصومه، فاطمه ثانی و تجلی دوباره ام الائمه و آینه دار وجود حضرت صدیقه طاهره و جلوه گاه جمال و اوصاف برجسته مادر گرامیش فاطمه زهرا (س) بوده است. به ویژه آنکه هر دو با رنج زیستند، هر دو چون گل محمدی عمری کوتاه داشتند و هر دو فاطمه بودند.

پیامبر گرامی اسلام (ص) در مقام تجلیل و قدردانی از دخترش حضرت زهرا (س) و مقامات او، بارها درباره اش، در حضور و در غیابش این جمله را بر زبان آورده بود که: فداک ابوک، «فداها ابوها» (پدرش به قربانش) امام کاظم (ع)، پدر بزرگوار حضرت معصومه (س) نیز به مناسبتی درباره وی چنین جمله ای فرمود! آنجا که جمعی از شیعیان برای دریافت پاسخ به پرسش های خود، وارد مدینه شدند تا به محضر امام کاظم (ع) برسند، آن حضرت در مسافرت بود.

آنها ناگزیر بودند، از آن سفر مراجعت کنند. از این روی سؤالات خود را نوشتند و به افراد خانواده امام کاظم (ع) تحویل دادند تا در سفر بعد، جواب آن را دریافت نمایند. هنگام خداحافظی، دیدند حضرت معصومه (س) که حدود 6 سال داشت، پاسخ سؤالات آنها را نوشته و آماده نموده است! بسیار شادمان شدند و آن نامه را تحویل گرفتند. هنگام مراجعت، در بین راه با امام کاظم (ع) که از سفر باز می گشت، ملاقات کردند و ماجرا را به عرض امام رساندند، امام (ع) آن نوشته را از آنها طلبید و مطالعه فرمود و پاسخهای دخترش فاطمه (س) را درست یافت، آنگاه ضمن تمجید و تجلیل از دختر گرامی اش و تصدیق پاسخهای او، سه بار فرمود: «فداها ابوها» (پدرش فدایش باد). این حادثه شگفت، مبین آن است که حضرت معصومه (س) همچون حضرت صدیقه طاهره، فاطمه زهرا (س) «عالمه غیرمعلمه» است و در خردسالی از رشد، شناخت، علم و کمال بالایی برخوردار بوده است.

سوالاتی در مورد مقام عصمت فاطمه معصومه (س)

طبق نص صریح علمای رجال در میان فرزندان امام کاظم (ع) بعد از امام رضا (ع) کسی در شرافت و فضیلت همسنگ و همتای فاطمه معصومه (س) نمی باشد. در شان و جلالت و فضیلت او همین بس که وقتی نزد امام صادق (ع) بحث قم و شرافت آن پیش آمد، امام صادق (ع) فرمود: «الا وان قم الکوفه الغیره، الا ان الجنه ثمانیه ابواب، ثلاثه منها الی قم، نقبض فیها امراهی من ولدی و اسمها فاطمه بنت موسی، و تدخل بشفاعتها الجنه باجمعهم».

«قم کوفه کوچک است و بهشت هشت در دارد، سه در از آنها به روی قم باز است و بانویی از فرزندان من در آن جا دفن خواهد شد که فاطمه دختر موسی نام دارد و با شفاعت وی همه شیعیان وارد بهشت می شوند». شفاعت جمیع شیعیان مقام والایی است که به اشخاص عادی، اعطا نمی شد. چنانکه فراز پایانی زیارتنامه حضرت معصومه (س) طبق نقل امام هشتم (ع) به این حقیقت اشاره دارد: یا فاطمه اشفعی لی فی الجنه فان لک عندا... شان من الشان.

یکی از القاب مشهور حضرت فاطمه، دختر موسی بن جعفر (ع) «معصومه» است که این سؤال را در پی دارد که آیا این لقب، به دلیل «عصمت» آن بزرگوار است؟ در پاسخ باید گفت: آری! آن گونه که در روایت آمده، حضرت علی بن موسی الرضا (ع) فرمود: «من زار المعصومه بقم کمن زارنی». هرکس معصومه (س) را در قم زیارت کند، مثل کسی است که مرا زیارت کرده است.

امام رضا (ع) در این روایت، دو مطلب را بیان فرمود: اول اینکه: آن حضرت را به لقب معصومه نامید. دوم اینکه: زیارتش را همسنگ زیارت خودش، (یعنی امام معصوم) قرار داد. از آن جایی که سخنان امام (ع) از گزاف و اغراق و غلو منزّه است، این سخن گهربار بر عصمت حضرت معصومه (س) دلالت دارد.

همچنین بر اساس روایاتی که از امام صادق و امام رضا و امام جواد (علیهم السلام) رسیده است که فرمودند: همانا پاداش زیارت فاطمه معصومه در قم بهشت است. این گویای جایگاه رفیع آن حضرت است. چنانکه امام رضا (ع) به سعد قمی فرمود: ای سعد ما را قبری در نزد شماست. سعد می گوید: عرض کردم فدایت شوم! منظورتان قبر فاطمه دختر موسی بن جعفر (ع) است؟ فرمود: "آری، هرکس او را زیارت کند در حالی که عارف به حق او باشد، وارد بهشت می شود". چنانکه زیارت قبور مطهر و متبرک همه معصومین (ع) چنین است که اگر عارفاً بحقوقهم باشد! زائر، شایسته پاداش ورود به بهشت می شود.

آنگاه امام هشتم (ع) کیفیت زیارت قبر حضرت معصومه (س) را چنین بیان فرمود: چون وارد حرم حضرت معصومه (س) شدی، نزد قبرش رو به قبله بایست و بگو: السلام علیک یا بنت رسول الله... السلام علیک یا بنت فاطمه و خدیجه السلام علیک یا بنت امیرالمومنین السلام علیک یا بنت الحسن و الحسین السلام علیک یا بنت ولی الله... السلام علیک یا بنت علی... یا فاطمه اشفعی لی فی الجنه فان لك عندا... شانا من الشان. ای فاطمه! برای ورود من به بهشت، تو شفاعتم کن زیرا برای تو در نزد خدا اعتبار و مقام والا و بزرگی است.

امام جواد (ع) نیز فرمود: "من زار عمتی بقم فله الجنه" هرکس که قبر عمه ام حضرت معصومه را در قم زیارت کند بهشت سزاوار اوست. روایات زیاد دیگری نیز در این زمینه وارد شده که گویای مقام حضرت معصومه فراتر از مقام انسان عادی است. البته تردیدی نیست که عصمت نیز مانند کمالات دیگر انسانی دارای مراتب و درجاتی است و عالی ترین درجه آن را پیامبر خاتم (ص) و فاطمه زهرا (ع) و 12 جانشین پیامبر علیهم السلام دارا هستند.

اتفاق علمای امامیه بر این است که همه پیامبران و فرشتگان الهی معصوم هستند و هیچ یک از علمای شیعه در مورد حضرت «ابوالفضل» و «حضرت علی اکبر» و «حضرت زینب» و «حضرت معصومه» ادعا نکردند که آنها معصوم نیستند، بلکه برعکس! شخصیتها سبب بزرگی در مورد عصمت آنها سخن گفته اند. تشریف فرمایی دو شخص ناشناس، برای مراسم تجهیز و نماز این بانوی بزرگوار که به احتمال قوی امام رضا و امام جواد علیهما السلام بودند، تأیید واضح دیگری بر عصمت وی می باشد. زیرا مطابق اعتقاد قطعی شیعه «بر پیکر معصوم، شخص معصوم نماز می گذارد و جنازه معصوم را فقط معصوم به خاک می سپارد». چنانکه در روایتی از مفضل از قول امام صادق (ع) نقل شده که گفت: قلت لابی عبد الله... (ع) من غسل فاطمه؟ قال: ذاک امیرالمومنین (ع)... فانها صدیقه و لم یکن یغسلها الا الصدیق! اما علمت ان مریم لم یغسلها الا عیسی؟

در زیارتنامه حضرت معصومه که منصوص از امام رضا (ع) است، آن حضرت دختر رسول خدا (ص)، دختر فاطمه زهرا، خدیجه کبری، امیرالمومنین علی بن ابیطالب، امام حسن، امام حسین، دختر ولی خدا (امام کاظم (ع))، خواهر ولی خدا، حضرت امام رضا (ع) معرفی شده است. این مطلب تنها حکایت از شرافت خانوادگی او نیست، بلکه علاوه بر این، بیانگر آن است که حضرت معصومه از نظر معنوی و مقامات عالی ملکوتی نیز به راستی فرزند روح و جسم و مکتب پیامبر (ص) و فاطمه (س) و ائمه معصومین علیهم السلام می باشد که از جمله ویژگیهای آن ذوات مقدسه «عصمت» آنان است.

علت عزیمت حضرت معصومه (س) به ایران / چگونگی رحلت فاطمه بنت موسی بن جعفر (س)

در سال 200 هجری حضرت رضا (ع) از طرف مامون به مرو دعوت! بلکه فراخوانده شد و به اقامت اجباری در آنجا ناگزیر گردید. حضرت معصومه (س) امام هشتم (ع) را بسیار دوست می داشت. یکسال فراق برادر را تحمل کرد، دیگر قدرت شکیبایی نداشت! امام رضا (ع) نیز بیشتر از آن نمی توانست دوری خواهر را تحمل کند، از این روی به حضرت معصومه (س) نامه ای نوشت و خواهرش را به خراسان دعوت نمود و آن نامه را توسط پیک مخصوصی به مدینه ارسال کرد.

با دعوتنامه امام هشتم (ع)، حضرت معصومه (س) به شوق دیدار برادر، مدینه را به قصد مرو ترک نمود. در این سفر پنج تن از برادران حضرت معصومه (س) به نامهای: فضل، جعفر، هادی، قاسم و زید، و تعدادی از برادرزادگان، و تنی چند از غلامان و کنیزان، آن حضرت را همراهی می کردند. هنگامی که موکب حضرت معصومه (س) و همراهانش به ساوه رسید، اهالی ساوه که در آن زمان از دشمنان سرسخت اهل بیت (ع) بودند، به آنها حمله ور شدند و جنگ سختی درگرفت، و همه برادران و برادرزادگان حضرت معصومه به شهادت رسیدند. به عقیده برخی از مورخان امامزادگانی چون سیداسحاق، سید ابوالرضا و سیدعلی اصغر در ساوه و هارون بن امام کاظم (ع) در اطراف ساوه، جزو همراهان حضرت معصومه (س) بودند که به دستور مامون به شهادت رسیدند. در نتیجه تقریباً همه مردان کاروان به شهادت رسیدند، حتی بنابر نقلی حضرت (س) معصومه را نیز مسموم کردند.

به هر حال، یا بر اثر اندوه و غم زیاد از این ماتم و یا بر اثر مسمومیت از زهر جفا، حضرت فاطمه معصومه (س) بیمار شدند و چون دیگر امکان ادامه راه به طرف خراسان نبود قصد شهر قم را نمود. حدوداً در روز ۲۳ ربیع الاول سال ۲۰۱ هجری قمری حضرت وارد شهر مقدس قم شدند. و در محلی که امروز «میدان میر» نامیده می شود در منزل «موسی بن خزرج» فرود آمدند و

افتخار میزبانی حضرت نصیب او شد. آن بزرگوار به مدت ۱۷ روز در این شهر زندگی کرد محل زندگی و عبادت آن حضرت در مدرسه ستنیه به نام «بیت النور» هم اکنون محل زیارت ارادت مندان آن حضرت است.

سرانجام در روز ۱۰ ربیع الثانی و بنا بر قولی ۱۲ ربیع الثانی سال ۲۰۱ هجری پیش از آن که دیدگان مبارکش به دیدار برادر روشن شود، در دیار غربت و با اندوه فراوان دیده از جهان فروبست. مردم قم با تجلیل فراوان پیکر پاکش را به سوی محل فعلی که در آن روز بیرون شهر و به نام «باغ بابلان» معروف بود تشییع نمودند. پس از دفن حضرت معصومه (س) موسی بن خزرج سایبانی از بوریا بر فراز قبر شریفش قرار داد تا این که حضرت زینب فرزند امام جواد (ع) به سال ۲۵۶ هجری قمری اولین گنبد را بر فراز قبر شریف عمه بزرگوارش بنا کرد. پس از آن در طول سالیان دراز تا امروز مرقد مطهر ایشان همواره مورد توجه و احترام شیعیان و ارادتمندان بوده و بارها تجدید بنا شده و توسعه و تکمیل یافته است. امروزه حرم مطهر دارای ضریح، گنبد، رواق ها، ایوان ها، صحن ها، گلستانه ها.... بسیار زیبایی است.

دلیل عدم ازدواج حضرت معصومه و دیگر دختران امام موسی کاظم(ع)

همواره این سؤال برای بسیاری مطرح می شود که چرا دختران امام کاظم(ع) بر خلاف تأکید پیامبر(ص) ازدواج نکردند، اما باید گفت که این مسئله دلایل مختلفی دارد. یعقوبی که از مورخین شیعه است درباره علت ازدواج نکردن دختران امام موسی کاظم(ع) می نویسد: حضرت امام موسی کاظم(ع) وصیت فرمود که دخترانش ازدواج نکنند، ولذا هیچیک از آنان ازدواج نکردند، به جز(ام سلمه) که هم ازدواج واقعی نبود، بلکه وی از مصر عازم حج بود برای اینکه در این سفر محرمی داشته باشد با پسر عمویش قاسم بن محمد بن جعفرالصادق(ع) عقد محرمیت جاری کرد.

در پاسخ به این گفته یعقوبی باید گفت که اولاً: گفته یعقوبی بی اساس و مخالف با سنت اهل بیت(ع) است، زیرا امکان ندارد ائمه(ع) مخالف سیره جدشان رسول الله(ص) عمل نمایند، زیرا که روایات زیادی از ناحیه مقدسه رسول الله(ص) بدست ما رسیده که همه حاکی از اهمیت این امر مستحبی دارد تا جایی که حضرت ختمی مرتبت می فرماید(فلیس منی) یعنی اگر کسی ازدواج ننماید از من نیست. آیا معقول است امامی که ما قائل به معصومیتش می باشیم این وصیت را در حق فرزنداناش نماید، پس باید گفت که نظریه یعقوبی خالی از واقعیت و غیرمستند است.

ثانیا: متن وصیتنامه حضرت امام موسی کاظم(ع) در طول قرن‌ها و سال‌ها از حوادث باقی مانده و در کتب تاریخی موجود است که مرحوم کلینی تمام وصیت آن حضرت را در کتاب شریف کافی نقل می نماید که نوشته: حضرت امام موسی کاظم(ع) در این وصیتنامه پس از آنکه همه فرزنداناش را به تبعیت از امام رضا(ع) فرمان داد، در مورد فرزنداناش فرموده: "وان اراد رجل منهم ان یزرج اخته فلیس له ان یزوجها الا باذنه وامره، فانه اعرف بمناکح قومه". "هرکدام از آنها اگر بخواهد خواهرش را تزویج دهد، بدون اجازه و فرمان امام رضا(ع) چنین حق را ندارند، زیرا او به مصالح قومش در امر ازدواج از همه آنها آگاهتر است".

در جای دیگر از همین وصیتنامه می فرماید: "ولا یزوج بناتی احد من اخوتهم من امهاتهن ولا سلطان ولا عم الا برأیه ومشورته، فان فعلوا ذلک فقد خالفوا الله ورسوله وجاهدوه فی ملکه، وهو اعرف بمناکح قومه، فان اراد ان یزوج زوج، وان اراد ان یتزک ترک". "هیچ یک از دخترانم را نباید برداران مادری و سلاطین و یا عموهایشان شوهر دهند، مگر با نظر و مشورت حضرت رضا(ع) اگر بدون اجازه او به چنین کاری اقدام کنند، با خدا و رسول خدا مخالفت ورزیده اند و در سلطنت خدا منازعه نموده اند، زیرا او به مصالح قومش در امر ازدواج آگاهتر است، پس هرکس را او تزویج دهد اطاعت کند و هرکسی را او تزویج نکند فرمان برد".

باید متذکر شد که در این وصیتنامه حضرت بیشتر خواستند، به فرزندان خود اعلام کند که حجت خدا بعد از وی حضرت رضا(ع) است و باید در هر موردی من جمله مسئله ازدواج از آن حضرت اطاعت و اجازه بگیرند. بنابر بیان فوق باز فرمایش یعقوبی رد می شود و بی اساس بودن قول او را می توان پی برد و لذا صاحب کتاب(حیاه الامام موسی بن جعفر) صریحاً معقول بودن نقل یعقوبی را علان نموده است.

نظریه دوم که در مورد عدم ازدواج دختران حضرت موسی بن جعفر(ع) داده اند این است که گفته اند چون برای آن مخدرات هم کفو پیدا نمی شد لذا ازدواج ننمودند. در رد این نظریه فوق دو جواب ذکر شده است؛ اولاً: "سیره ائمه اطهار(ع) این نبود که دختران خود را به جهت پیدا نشدن(کفو) در خانه نگه بدارند و مانع از ازدواج آنها شوند، بلکه آنها عملاً و قولاً مومن و مؤمنه را کفو یکدیگر می دانستند و امر می فرمودند که اگر دین و تقوای کسی را پسندید دختران خود را به همسری او درآورید.

ثانیا: در عصر امام کاظم(ع) جوانان شایسته ای از اولاد امام حسن مجتبی(ع) و از تبار حضرت سیدالشهداء(ع) بودند که می توانستند کفو دختران آن حضرت باشند. لذا احتمالاً نظر سوم درست می باشد و آن خفقان شدید هارونی است. اختناق در عصر هارون الرشید به جایی رسیده بود که کسی جرأت نداشت به در خانه امام کاظم(ع) آمد و شد کند، کجا رسد به اینکه آرزوی

اما پاسخ دیگری نیز وجود دارد و آن اینکه اولاً: فاطمه کبری حضرت معصومه(ع) در سال 173 هـ. ق. بدنیا آمده و نظر به اینکه این بانو به اجماع مورخین بزرگترین دختران حضرت امام موسی کاظم(ع) بوده و همچنین آن حضرت هم در سال 201 هـ. ق. به شهادت رسید باید گفت که ایشان در زمان شهادت امام کاظم (ع) 10 سال بیشتر نداشت و تازه بحد بلوغ رسیده بود چه رسد که مابقی دختران آن حضرت که از فاطمه معصومه(ع) کوچکتر بودند.

ثانیاً: چون مورخین عنایت کافی در تاریخ تولد و وفات و ازدواج اولاد ائمه(ع) و بعضاً خود ائمه(ع) نداشتند ممکن است که آن مخدرات با تمام آن مسائل و مصائب و مشکلاتی که مطرح گردید، ازدواج نموده و این سنت شایسته جدشان را پیروی کرده باشند مضافاً براینکه(عدم الوجدان لا يدل علی عدم الوجود) چون مورخین مسئله ازدواج اولاد ائمه(ع) را ذکر نکرده و یا در کتب تاریخی موجود نیست دلیل بر ازدواج نکردن آن مخدرات نمی توان باشد گرچه در مورد شخص حضرت معصومه(ع) همان دلائل فوق مبنی بر عدم ازدواجش کافی است.

مقام علمی فاطمه معصومه (س)

روایاتی از حضرت فاطمه معصومه (س) نقل شده است که از مقام علمی آن حضرت حکایت دارد، از جمله اینکه ایشان روایتی را آن حضرت از دختر امام صادق(ع) نقل می کند و سلسله سندش را در نهایت به فاطمه زهرا(س) می رساند که دختر بزرگوار رسول اکرم (ص) فرمود: «... أَسَيِّئُ قَوْلَ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَوْمَ غَدِيرِ خُمٍّ، مَنْ كُنْتُ مَوْلَاهُ فَعَلَيْ مَوْلَاهُ وَ قَوْلُهُ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ وَ سَلَّمَ، أَنْتَ مَتَّى بِمَنْزِلَةِ هَارُونَ مِنْ مُوسَى؟» آیا فرمایش رسول خدا(ص) را در روز غدیر خم فراموش کرده اید که فرمود: هر کس من مولای اویم، علی مولای اوست، و (آیا فراموش کرده اید) دیگر فرمایش آن حضرت را که فرمود: تو برای من همانند هارون برای موسی هستی؟».

فاطمه معصومه(س)، از دختر امام صادق (ع) روایتی نقل می کند که سلسله سندش به حضرت فاطمه زهرا(س) می رسد که آن حضرت می فرماید: حضرت رسول اکرم (ص) فرمود: أَلَا مَنْ مَاتَ عَلَى حُبِّ آلِ مُحَمَّدٍ مَاتَ شَهِيداً؛ آگاه باشید! هرکس با محبت آل محمد بمیرد شهید از دنیا رفته است.

بنا به گفته شیخ مفید در ارشاد امام موسی کاظم (ع) 37 فرزند داشت که 18 تن از آنها پسر بودند و علی بن موسی الرضا(ع) امام هشتم افضل ایشان بود. از جمله فرزندان مشهور آن حضرت احمد بن موسی و محمد بن موسی و ابراهیم بن موسی بودند. یکی از دختران آن حضرت فاطمه معروف به معصومه (س) است که قبرش در قم مزار شیعیان جهان است. عدد فرزندان آن حضرت را کمتر و بیشتر نیز گفته اند. تاریخ شهادت آن حضرت را گفته اند

توسل ملاصدرا به حضرت فاطمه معصومه (س) در مباحث علمی

حضرت فاطمه دختر امام موسای کاظم (ع) نیز مانند دیگر اولیای پاک خداوند، دارای کرامت‌های باهره بوده و می‌باشند و در اعصار و قرون مختلف، عموم طبقات از عالم و عامی، شاهد و ناظر بعضی از آن کرامات بوده و گواهی داده‌اند. البته روشن است که در پرتو مقامات عالیہ معنوی و تقرب خاصی که آن مکرّمه در نزد خدای تعالی دارند، از موهبت عظیم عنایات الهی و الطاف ویژه پروردگار برخوردار گردیده، دارای چنین کراماتی شده اند. از جمله این کرامات مطلبی است که مرحوم محدّث قمی (ره) در شرح حال صدرالمتألهین شیرازی نوشته است که: از بعضی از مشایخ خود شنیدم که مرحوم ملاصدرا به واسطه بعضی از ابتلائات از اقامتگاه خود به دارالایمان قم که عَشَّ آن محمد (ص) و حرم اهل بیت (ع) است، مهاجرت کرد و به حکم «(إِذَا عَمَّتِ الْبُلْدَانُ الْفِتْنُ فَعَلَيْكُمْ بِقُمْ وَ حَوَالِيهَا وَ نَوَاحِيهَا فَإِنَّ الْبَلَاءَ مَذْفُوعٌ عَنْهَا)؛ یعنی: هنگامی که فتنه ها و ابتلائات شهرها را فراگرفت بر شما باد به قم و حوالی آن، زیرا فتنه ها از آنجا رفع گردیده است». به قریه ای از قرای قم که در چهارفرسخی آن شهر واقع و موسوم به «کهک» است، پناه برد و گاهگاهی که بعضی مطالب علمی بر او مشکل می گردید، از کهک به زیارت حضرت فاطمه معصومه (س) تشرّف می یافت و حل مسائل از جانب بانو بر او افاضه می شد.